

Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sisteminin Ə S A S N A M Ə S İ

Azərbaycan.-2023.-3 oktyabr.-S.15.

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Əsasnamə "Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (bundan sonra - Qanun) 15-ci maddəsinə əsasən hazırlanmışdır və Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə informasiya sisteminin (bundan sonra - BOEMİS) formalasdırılmasının, aparılması, digər dövlət orqanlarının (qurumlarının) informasiya sistemləri və ehtiyatları ilə Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi (bundan sonra - EHİS) vasitəsilə integrasiyasının hüquqi, təşkilati və texnoloji əsaslarını müəyyən edir.

1.2. BOEMİS-in formalasdırılmasına, aparılmasına, integrasiyasına və arxivləşdirilməsinə dair bu Əsasnamə ilə tənzimlənməyən digər məsələlər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərin formalasdırılması, aparılması, integrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"na (bundan sonra - Qaydalar) uyğun olaraq həll edilir.

1.3. BOEMİS Azərbaycan Respublikasında bərpa olunan enerji mənbələri ilə bağlı digər məlumatlarla yanaşı, bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal edən hər bir stansiya və onların cəmi üzrə güc, istehsal, istehsal nöticəsində ölkə üzrə qənaət olunmuş təbii qazın həcmi;

1.4. BOEMİS-də yaradılan, əldə edilən və toplanılan informasiya Azərbaycan Respublikasının mülkiyyətidir.

1.5. Qanunun 15.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumatların BOEMİS vasitəsilə əldə edilməsinə görə ödəniş tələb olunmur.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Əsasnamədə istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. **istifadəçi** - normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş qaydada BOEMİS-dən informasiya əldə etmək və ya istifadə etmək hüququ verilmiş, dövlət orqanları (qurumları), yerli özünüdərətəmə orqanları, hüquqi və fiziki şəxslər;

2.1.2. **istirakçı** - BOEMİS-in informasiya proseslərində istirak edən dövlət orqanları (qurumları);

2.1.3. **sahib** - normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş qaydada BOEMİS üzərində sahiblik və istifadə hüququnu həyata keçirən, habelə sistemin aparılması təmin edən Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi;

2.1.4. **operator** - sahibin normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilən həcmədə və şərtlərlə BOEMİS-in fealiyyətinin həyata keçirilməsi sahəsində hüquq və vəzifələrini həvələ etdiyi Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkıfət və Nəqliyyat Nazirliyi tabeliyində olan İnnovasiya və Rəqəmsal İnkıfət Agentliyi;

2.1.5. **elektron kabinet** - istifadəçilərin (fiziki və hüquqi şəxslər istisna olmaqla) bu Əsasnamə ilə müəyyən edilmiş funksiyalar çerçivəsində, Vahid Giriş Sistemi ("ASAN Login") ilə eyniləşdirilməklə, BOEMİS-də daxil olmasına və istifadəsinə imkan verən, həmçinin sahib və operator ilə qarşılıqlı əlaqəsini təmin edən fərdi elektron sehifə.

2.2. Bu Əsasnamədə istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarında nəzərdə tutulmuş mənalari ifadə edir.

3. BOEMİS-in fealiyyətinin prinsipləri

3.1. BOEMİS Qaydaların 2.1-ci böndində qeyd edilən prinsiplər nəzərə alınmaqla, aşağıdakı prinsiplər əsasında formalasdırılır:

3.1.1. **istifadə rahathlığı** - BOEMİS-dən istifadənin və məlumat mübadiləsinin rəhat, əlavə əməliyyatlar aparılmışdan təmin edilməsi;

3.1.2. **fasiłsizlik** - BOEMİS-də aparılan təşkilat, inzibati, texniki və digər dəyişikliklərdən asılı olmayaraq fealiyyətin fasiləsiz həyata keçirilməsi;

3.1.3. **funksiyonallıq və davamlı inkişaf** - BOEMİS-in inkişaf etdirilməsi imkanını təmin edən program-texniki komponentlərin olması və on son texnologiyalar dan istifadə edilməklə BOEMİS-in daim təkmilləşdirilməsi;

3.1.4. **operativlik** - BOEMİS-də məlumatların yaradılması, toplanılması, işlənilməsi, saxlanılması və axtarıcı işlərinin sürəti şəkildə həyata keçirilməsi;

3.1.5. **sərbastlıq** - BOEMİS-in fealiyyətinin onda aparılan təşkilat, inzibati, texniki və digər dəyişikliklərdən asılı olmaması;

3.1.6. **səffalıq** - BOEMİS-in fealiyyətində və xidmətlərin (o cümlədən elektron xidmətlərin) göstərilməsində aşkarlığın və hesabatlılığının təmin edilməsi, həyata keçirilən prosedurların və onların nöticələrinin izlənilməsi imkanının mövcudluğu.

4. BOEMİS-in strukturu

4.1. BOEMİS-in strukturunu aşağıdakı modullardan ibarətdir:

4.1.1. "atlas" modulu;

4.1.2. "istifadəçilər" modulu;

4.1.3. "məlumatlar" modulu;

4.1.4. "təhlil və hesabat" modulu;

4.1.5. "təlimat" modulu.

4.2. BOEMİS-in strukturuna daxil olan modullar vasitəsilə aşağıdakılardan təmin edilir:

4.2.1. "atlas" modulu vasitəsilə ilkin qiymətləndirmə əsasında bərpa olunan enerji mənbələri potensialından istifadə edilə biləcək torpaq sahələri (su obyektləri), onların hər birinin bərpa olunan enerji mənbəyi kimi potensialı, sərhədlərinin hüdudları və digər xüsusiyyətləri barədə aktual məlumatların daxil edilməsi, daxil edilən məlumatların yoxlanış üçün göndərilməsi və təsdiqlənməsi;

4.2.2. "istifadəçilər" modulu vasitəsilə sistemde istifadəçi hesablarının yaradılması, istifadəçi hesablarının dövlət orqanlarının (qurumlarının) informasiya sistemləri ilə əlaqələndirilməsi, istifadəçi hesabı üzrə səlahiyyətlərin müəyyənləşdirilməsi və əlaqəli digər əməliyyatların idarə edilməsi;

4.2.3. "məlumatlar" modulu vasitəsilə bərpa olunan enerji mənbələri ilə bağlı digər məlumatlarla yanaşı, bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal edən hər bir stansiya və onların cəmi üzrə rüblük və illik məlumatların idarə edilməsi:

4.2.3. "məlumatlar" modulu vasitəsilə bərpa olunan enerji mənbələri ilə bağlı digər məlumatlarla yanaşı, bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal edən hər bir stansiya və onların cəmi üzrə rüblük və illik məlumatların idarə edilməsi:

1. stansiyanın layihədə nəzərdə tutulmuş gücü;

2. hesabat dövründə stansiyada istehsal olunan elektrik enerjisinin həcmi;

3. hesabat dövründə stansiyanın istehsal nöticəsində ölkə üzrə qənaət olunmuş təbii qazın həcmi;

4. qənaət olunmuş yanacağa görə karbon qazı kvotasının satışından əldə edilən gəlirlərin həcmi;

4.2.4. "təhlil və hesabat" modulu vasitəsilə bir neçə mənbədən əldə edilmiş məlumatların ümumiləşdirilmiş təhlili, müxtəlif parametrlərə görə hesabatların alınması;

4.2.5. "təlimat" modulu vasitəsilə istifadəçilər üçün hesabatlılıq və məlumatların toplanması proseslərinin səmərəliliyini artırmaq üçün rəhbər metodiki xarakterli məlumatların (o cümlədən mini-vebinar və videotreninqlər vasitəsilə) təqdim edilməsi;

5. BOEMİS-in texniki-texnoloji infrastrukturu

5.1. BOEMİS-in texniki-texnoloji infrastrukturunu aşağıdakı əsas komponentlərdən ibarətdir:

5.1.1. program-texniki vasitələr və program təminatı;

5.1.2. telekommunikasiya kanalları;

5.1.3. əsas və ehtiyat mörkəzələri;

5.1.4. informasiya ehtiyatı və onun idarəetmə paneli;

5.1.5. BOEMİS-in test mühiti.

5.2. Program-texniki vasitələr və program təminatı BOEMİS-in bu Əsasnamənin 1.3-cü böndində qeyd edilən funksiyalarının həyata keçirilməsini, fealiyyətin etibarlılığını və təhlükəsizliyini, habelə istifadəçilərin BOEMİS-dən istifadəsinə və məlumat mübadiləsinə təmin edir.

5.3. BOEMİS-in öz fealiyyətinin etibarlılığını və təhlükəsizliyini, habelə məlumat mübadiləsinə təmin edən dayanıqlı, mühafizeli, yüksək ötürüncül fiber-optik əsas və digər ehtiyat telekommunikasiya xətləri vərdir.

5.4. Ehtiyat mərkəz BOEMİS-in fealiyyətinin dayanıqlılığını və təhlükəsizliyini təmin etmək, habelə BOEMİS-dən formalasdırılan, BOEMİS-də daxil edilən və BOEMİS-dən ötürülen məlumatların ehtiyat surətlərini saxlamaq məqsədilə yaradılır.

5.5. BOEMİS-də formalasdırılan, BOEMİS-də daxil edilən və BOEMİS-dən ötürülen məlumatlar BOEMİS-in informasiya ehtiyatında istifadə edilməsi test mühitində həyata keçirilən məqsədli məlumatlar (sənədlərin) BOEMİS-də daxil edilməsi integrasiya pəncəresi vasitəsilə həyata keçirilər.

4.2.3. "məlumatlar" modulu vasitəsilə bərpa olunan enerji mənbələri ilə bağlı digər məlumatlarla yanaşı, bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal edən hər bir stansiya və onların cəmi üzrə rüblük və illik məlumatların idarə etməsi:

5.9. BOEMİS-in modulları BOEMİS-in texniki-texnoloji infrastrukturuna uyğun olaraq, bu Əsasnamənin 3-cü hissəsində qeyd edilən prinsiplər əsasında formalasdırılır və fəaliyyət göstərir.

6. BOEMİS-ə informasiya sistemlərinin integrasiyası və məlumat mübadiləsinin təşkilatı

6.1. BOEMİS-ə daxil edilən, habelə EHİS vasitəsilə BOEMİS-ə ötürülen məlumatlar aşağıdakılardır:

6.1.1. dövlət torpaq, su, meşə və digər kadastrların bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazilərinə dair milli məkan məlumatları;

6.1.2. bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazilərinin yaxınlığında yerləşən ötürücü və paylayıcı elektrik şəbəkəsinə dair milli məkan məlumatları;

6.1.3. bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal edən hər bir stansiyanın layihədə nəzərdə tutulmuş gücün dərhal təhlükəsizliyinin təmin olunmasına nəzarət etmək;

6.1.4. bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazilərinin yaxınlığında yerləşən ötürücü və paylayıcı elektrik şəbəkəsinə dair milli məkan məlumatları;

6.1.5. bərpa olunan enerji mənbələrinin ərazilərinin yaxınlığında yerləşən ötürücü və paylayıcı elektrik şəbəkəsinə dair milli məkan məlumatları;

6.1.6. qənaət olunmuş yanacağa görə karbon qazı kvotasının satışından əldə edilən gəlirlərin həcmində dair məlumatlar;

6.1.7. tələb edilən sənədlər barədə məlumatlar dövlət informasiya ehtiyatında və sistemində olduqda, həmin məlumatların ilkin mənbədən əldə edilməsi üçün operatorla birləşdə tədbir görmək;

6.1.8. BOEMİS-in dayanıqlı və fasıləsiz fealiyyətinin təmin olunmasına nəzarət etmək;

6.1.9. BOEMİS-dən istifadə və onun funksiyaları ilə bağlı maarifləndirmə və məlumatlandırma işləri aparmaq;

6.1.10. BOEMİS-də dəyişikliklər, təkmilləşdirmələr aparılması üçün operatora təkliflər vermək və onların həyata keçirilməsinə nəzarət etmək;

6.1.11. BOEMİS-in formalasdırılması, aparılması, integrasiyası və ya arxivləşdirilməsi ilə bağlı rəsmi sənədləri və texniki məlumatları sahibə təqdim etmək;

6.1.12. BOEMİS-in təşkilat və fealiyyəti üzrə qiymətləndirmələrin aparılması üçün Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkıfət və Nəqliyyat Nazirliyinə təqdim etmək;

6.1.13. bu Əsasnamədən irəli gələn digər funksiyaları həyata keçirmək.

4.2.3. "məlumatlar" modulu vasitəsilə bərpa olunan enerji mənbələri ilə bağlı digər məlumatlarla yanaşı, bərpa olunan enerji mənbələrindən elektrik enerjisi istehsal edən hər bir stansiya və onların cəmi üzrə rüblük və illik məlumatların idarə etməsi:

7.1.3. BOEMİS-ə çıxışı olan, habelə onun aparılması istirak edən əməkdaşları gücləndirilmiş elektron imza ilə təmin etmək;

7.1.4. normativ hüquqi aktlara müəyyən edilmiş hüquqlarının həyata keçirilməsi, vəzifələrinin və ya funksiyalarının icrası zamanı əldə etdiyi məlumatları BOEMİS-ə daxil etmək;

7.1.5. BOEMİS-ə daxil edilmiş məlumatların mühafizəsi ilə bağlı zəruri təşkilat və texniki tədbirlər görülməsinə, məlumatların aktuallığına, etibarlılığına, əlçatanlığına, tamlığına, konfidensiallığına, habelə onların ehtiyat surətlərinin saxlanılmasına və qorunmasına,